

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
ΤΗΛ: 2251037040 - 60
ΦΑΞ 2251037046
E-MAIL: grafeiotypou@mytilene.gr

Μυτιλήνη 12/09/2015

Πρόταση Διαχείρισης Παράτυπων Μεταναστών και Προσφύγων

**Δήμαρχος Λέσβου
Σπυρίδων Γαληνός**

Περιεχόμενα

1. Τοπικό Επίπεδο	3
1.1 Σημερινή Κατάσταση	4
1.2 Προτεινόμενα Μέτρα	4
1.3 Πλεονεκτήματα	5
2. Εθνικό Επίπεδο	5
2.1 Σημερινή Κατάσταση	5
2.2 Προτεινόμενα μέτρα	6
2.3 Πλεονεκτήματα	7
3. Ευρωπαϊκό Διεθνές Επίπεδο	7
3.1 Σημερινή Κατάσταση	7
3.2 Προτεινόμενα Μέτρα	8
3.3 Πλεονεκτήματα	9
Συνοπτικό Σχέδιο	11

Πρόταση Διαχείρισης Παράτυπων Μεταναστών και Προσφύγων

Αυτή τη στιγμή, το νησί της Λέσβου δέχεται καθημερινά κατά μέσο όρο 2000 παράτυπους μετανάστες και πρόσφυγες. Τα στοιχεία αυτά τοποθετούν σε απόλυτους αριθμούς την Λέσβο στις πρώτες θέσεις στις περιοχές που δέχονται μεταναστευτικές εισροές. Είναι προφανές ότι ένα μικρό νησί 85.000 κατοίκων δεν είναι σε θέση να σηκώσει το βάρος της διαχείρισης μιας τέτοιας ανθρωπιστικής κρίσης. Ιδιαίτερα δε όταν η Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική Μετανάστευσης διαμορφώνεται και εφαρμόζεται με πολύ αργούς ρυθμούς, όταν δεν υπάρχει καμία υψηλή στρατηγική διαχείρισης της κρίσης καθώς και λίγοι διαθέσιμοι πόροι και μέσα.

Για να μπορέσει να γίνει διαχειρίσιμο ένα τόσο πολύπλοκο ζήτημα με έντονες ανθρωπιστικές προεκτάσεις απαιτείται διεθνής συνεργασία και συνέργεια σε όλα τα επίπεδα διοίκησης έτσι ώστε να βρεθούν άμεσα εφαρμόσιμες αποδοτικές και αποτελεσματικές λύσεις. Δεδομένου ότι το νησί της Λέσβου βρίσκεται στην πρώτη γραμμή και είναι ένα από τα κύρια σημεία εισδοχής μεταναστευτικών εισροών προς την Ευρώπη, διαμορφώσαμε μια πρόταση – πλαίσιο. Μια πρόταση η οποία στοχεύει στην αποτελεσματικότερη, αποδοτικότερη και με ανθρωπιστικούς όρους διαχείριση των μεταναστευτικών εισροών, έχοντας απώτερο σκοπό να αποτελέσει πρότυπο και για άλλες περιοχές που αντιμετωπίζουν παρόμοιες κρίσεις.

Οι άξονες δράσεις της πρότασης δομούνται σε τρία διαφορετικά επίπεδα: τοπικό Εθνικό και Ευρωπαϊκό.

ΠΡΟΤΑΣΗ

1. Τοπικό Επίπεδο

Το πρώτο επίπεδο διαχείρισης είναι το τοπικό. Σε αυτό συμπεριλαμβάνονται όλα τα επίπεδα τοπικής αυτοδιοίκησης, τοπικές αρμόδιες υπηρεσίες, φορείς καθώς και εθελοντικές οργανώσεις.

1.1 Σημερινή Κατάσταση

Μετά την άφιξη τους σε διάφορα σημεία κατά μήκος των Βόρειων και Ανατολικών ακτών του νησιού, το σύνολο των νεοαφιχθέντων παράτυπων μεταναστών και προσφύγων κατευθύνονται πεζοί προς την πόλη της Μυτιλήνης, στα περίχωρα της οποίας βρίσκονται τα δύο Κέντρα Φιλοξενίας. Η πορεία αυτή φτάνει πολλές φορές τα 80 χιλιόμετρα και είναι εξαιρετικά επικίνδυνη καθώς πραγματοποιείται σε κεντρικούς οδικούς άξονες και πολλές φορές κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Η καταγραφή πραγματοποιείται εντός των Κέντρων αυτών και διαρκεί αρκετές ημέρες λόγω της έλλειψης προσωπικού και μηχανολογικού εξοπλισμού. Μετά το πέρας της καταγραφής, όλοι οι καταγεγραμμένοι πρόσφυγες και μετανάστες κατευθύνονται προς το λιμάνι της Μυτιλήνης όπου συνωστίζονται σε μεγάλες ουρές τόσο για την έκδοση του εισιτηρίου όσο και για την επιβίβασή τους στο πλοίο.

1.2 Προτεινόμενα Μέτρα

Στόχος : Ισοβαρής καταμερισμός αφίξεων και ταχύτερη διεκπεραίωση

Μέσα:

- Δημιουργία Περιφερειακών Κέντρων Καταγραφής πλησίον των σημείων όπου επιλέγουν οι παράτυποι μετανάστες και πρόσφυγες να αφιχθούν, δηλαδή κατά μήκος των Βόρειων και Ανατολικών ακτών της Λέσβου.
- Παροχή πρώτων βοηθειών, καταγραφή καθώς και έκδοση εισιτηρίου, εντός του Κέντρου Προσωρινής Φιλοξενίας, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να άμεσης αναχώρησης προς τον επόμενο προορισμό.
- Κατανομή των νεοαφιχθέντων στα Κέντρα Καταγραφής με βάση την απόσταση του σημείου άφιξης από το Κέντρο καθώς και τη διαθεσιμότητα του Κέντρου τη δεδομένη χρονική στιγμή.
- Μεταφορά με λεωφορεία από τα Κέντρα προς τα δυο διαθέσιμα λιμάνια είτε του Σιγρίου είτε της Μυτιλήνης, μετά το πέρας της παραπάνω διαδικασίας. Όσοι επιθυμούν να ταξιδέψουν αεροπορικά ή αν υπάρξει πρόβλεψη για πτήσεις τσάρτερ, θα μεταφέρονται στον Διεθνή Αερολιμένα Μυτιλήνης.

Ο χρόνος παραμονής θα πρέπει να είναι περιορισμένος με στόχο να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα η ροή από και προς τα κέντρα αλλά και να μην

υπάρξουν φαινόμενα υπερσυγκέντρωσης, τα οποία έχουν πολύ δυσάρεστα αποτελέσματα τόσο στον τοπικό πληθυσμό όσο και στους ίδιους τους μετανάστες και πρόσφυγες. Την επιμελητεία και διαχείριση του κάθε κέντρου θα αναλάβουν Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις υπό την γενική εποπτεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και σε συνεργασία με το Δήμο Λέσβου και άλλους τοπικούς φορείς και εθελοντές.

1.3 Πλεονεκτήματα

Με το σχεδιασμό αυτό εξασφαλίζεται :

- η άμεση παροχή πρώτων βοηθειών στους μετανάστες και πρόσφυγες που φθάνουν καθημερινά
- η αποφυγή πεζής μετακίνησής τους από τα σημεία άφιξης προς την Μυτιλήνη
- η αποφυγή υπερσυγκέντρωσης τεράστιου πληθυσμού σε ένα Κέντρο
- η οργανωμένη μετακίνησή καταγραφή και αναχώρηση όλων των μεταναστών και προσφύγων
- η αποφυγή όχλησης του τοπικού πληθυσμού και η εξασφάλιση της κανονικότητας και της ομαλής ζωής της τοπικής κοινωνίας

2. Εθνικό Επίπεδο

2.1 Σημερινή Κατάσταση

Τα περιορισμένα μέσα της τοπικής αυτοδιοίκησης καθιστούν αναγκαία την συνδρομή της κεντρικής κυβέρνησης στην υλοποίηση του σχεδιασμού. Ο σημερινός ρυθμός καταγραφής δεν επιτρέπει υψηλούς αριθμούς αναχωρήσεων με αποτέλεσμα να υπάρχουν έντονα φαινόμενα υπερσυγκέντρωσης. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τα περιορισμένα μέσα μεταφοράς (Πλοία, Αεροπλάνα) καθώς και τον μεγάλο αριθμό αφίξεων, εμποδίζουν τη ροή των πληθυσμών προς την ηπειρωτική Ελλάδα.

Στο επίπεδο των δράσεων της κεντρικής κυβέρνησης θα πρέπει να ληφθούν τα παρακάτω μέτρα.

2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Στόχος: Υψηλός ημερήσιος αριθμός καταγραφής

Μέσα:

- Πρέπει να εξασφαλιστεί η ενίσχυση των τοπικών υπηρεσιών, οι οποίες είναι αρμόδιες για την καταγραφή όπως είναι η Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα. Ενίσχυση τόσο σε προσωπικό όσο και σε μηχανολογικό εξοπλισμό, ο οποίος χρησιμοποιείται για την καταγραφή.
- Προτείνουμε τροποποίηση της διαδικασίας με τη συμμετοχή προσωπικού και από άλλες υπηρεσίες, το οποίο έπειτα από σχετική εκπαίδευση θα μπορεί να πραγματοποιεί καταγραφές. Μέχρι σήμερα, αποκλειστικά υπεύθυνες για το κομμάτι της καταγραφής είναι οι υπηρεσίες του Λιμενικού και της Αστυνομίας.

Στόχος: Άμεση μεταφορά προς την ηπειρωτική Ελλάδα.

Μέσα:

- Χρήση και των δύο διαθέσιμων λιμανιών τόσο του Σιγρίου όσο και της Μυτιλήνης με καθημερινά δρομολόγια στο κάθε λιμάνι.
- Επιπροσθέτως, ένα πλοίο από το σύνολο του στολίσκου που θα μεταφέρει αποκλειστικά καταγεγραμμένους μετανάστες και πρόσφυγες, θα πρέπει να χρησιμοποιεί ως βάση του το λιμάνι της Μυτιλήνης και να αναχωρεί μόλις συμπληρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός επιβατών.
- Τα σύνολο των πλοίων του συγκεκριμένου στολίσκου εκτός από την μεταφορά των παράτυπων μεταναστών και προσφύγων θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως πλωτά κέντρα καταγραφής. Δεδομένου ότι το ταξίδι προς τον Πειραιά διαρκεί από 11 έως 14 ώρες και απαιτούνται περισσότερες διαδικασίες για την τελική καταγραφή και ταυτοποίηση των μεταναστών και προσφύγων, θα μπορούσαν να εγκατασταθούν γραφεία καταγραφής επανδρωμένα με προσωπικό και εξοπλισμό της αστυνομίας. Με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθεί σε ένα μεγάλο βαθμό και η συμφόρηση των Αστυνομικών Κέντρων και των Κέντρων Καταγραφής στην Αθήνα.
- Πρέπει να δρομολογηθούν πτήσεις τσάρτερ από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Μυτιλήνης προς κάθε διαθέσιμο προορισμό που εξυπηρετεί τις ανάγκες των παράτυπων μεταναστών και προσφύγων.

2.3 Πλεονεκτήματα

Με τον σχεδιασμό αυτό εξασφαλίζεται :

- η άμεση αναχώρηση όλων των καταγεγραμμένων μεταναστών και προσφύγων
- η αποσυμφόρηση του Λιμένα Μυτιλήνης
- η επιτάχυνση της διαδικασίας πρώτης καταγραφής
- η αποσυμφόρηση, σε μεγάλο βαθμό, των κέντρων καταγραφής στην Αθήνα
- η συνεχής και απρόσκοπη ροή των πληθυσμών
- η ασφάλεια από παρείσφρηση δυνητικών τρομοκρατικών στοιχείων

3. Ευρωπαϊκό Διεθνές Επίπεδο

Το τρίτο και σημαντικότερο κατά την άποψή μας επίπεδο είναι αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ζήτημα των μεγάλων μεταναστευτικών εισροών αφορά όλη την Ευρώπη και κάθε Κράτος - Μέλος ξεχωριστά. Ο ρόλος της Ε.Ε στην επίλυση του ζητήματος είναι καταλυτικός και θεωρούμε πως δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε μέτρα που αφορούν μόνο την υποδοχή, φιλοξενία και παροχή διεθνούς προστασίας σε όσους το έχουν ανάγκη.

3.1 Σημερινή Κατάσταση

Η εφαρμογή μιας αποτελεσματικής και συνεκτικής Κοινής Ευρωπαϊκής Πολιτικής για τη Μετανάστευση στοχεύει αποκλειστικά σε μέτρα που αφορούν την φιλοξενία και παροχή ασύλου. Αντίθετα, δεν υπάρχει καμία δράση για την καταπολέμηση της ρίζας του προβλήματος, δηλαδή το παράνομο δίκτυο λαθρεμπόρων. Επίσης, η ισοβαρής κατανομή τόσο του κόστους διαχείρισης όσο και του πληθυσμού των προσφύγων και μεταναστών είναι ιδιαίτερα προβληματική διότι ο προβλεπόμενος αριθμός προσφύγων που δέχεται κάθε κράτος μέλος είναι πολύ μικρός σε σχέση με το σύνολο αυτών που εισέρχονται στην Ε.Ε ενώ παράλληλα οι χώρες εισδοχής όπως η Ισπανία, η Ιταλία και ιδιαίτερα η Ελλάδα σηκώνουν το μεγαλύτερο βάρος διαχείρισης.

Οι διακινητές αποκομίζουν τεράστια κέρδη, που φτάνουν και τα 2.000 € ανά άτομο, οργανώνοντας την μεταφορά παράτυπων μεταναστών και προσφύγων. Τα υπέρογκα αυτά ποσά αναχρηματοδοτούν την παράνομη διαδικασία και ωθούν τους

διακινητές στην οργάνωση όσο το δυνατόν περισσότερων μεταφορών με σκοπό το γρήγορο κέρδος. Το πέρασμα προς την Ε.Ε γίνεται σε πραγματικά άθλιες και εξαιρετικά επικίνδυνες συνθήκες και έχει ως αποτέλεσμα πολλές φορές τον πνιγμό ακόμα και μικρών παιδιών.

Όλα τα παραπάνω οδηγούν στους τεράστιους ημερήσιους αριθμούς αφίξεων που έχουν ως αποτέλεσμα την μεγάλη δυσκολία προγραμματισμού των δράσεων.

3.2 Προτεινόμενα Μέτρα

Στόχος: Ασφαλής είσοδος στην Ε.Ε

Μέσα :

- Επέμβαση τόσο των Διεθνών Οργανισμών και της Διεθνούς Κοινότητας όσο και της Ε.Ε στην περιοχή δράσης του δικτύου λαθρεμπορίας με στόχο να σταματήσει η αισχρή εκμετάλλευση των ανθρώπων, που αναγκάζονται να φύγουν από τις πατρίδες τους για να ξεφύγουν από το θάνατο και να αναζητήσουν μια καλύτερη ζωή στην Ευρώπη.

- Εφαρμογή μέτρων εντοπισμού και καταπολέμησης του παράνομου δικτύου λαθρεμπόρων , από ειδικές υπηρεσίες, το οποίο στην πλειονότητά του επιχειρεί στην Τουρκία.

Στόχος: Εξασφάλιση ασφάλειας της Ε.Ε και διαλογή όσων έχουν πραγματική ανάγκη διεθνούς προστασίας

Μέσα:

Εγκατάσταση σταθμού ή σταθμών καταγραφής στην Τουρκία. Παροχή πρώτων βοηθειών, καταγραφή και αναχώρηση με ασφάλεια, πληρώνοντας ένα κανονικό εισιτήριο και όχι ένα υπέρογκο ποσό στους λαθρέμπορους.

- Δυνατότητα επιλογής μέσου μεταφοράς και απευθείας αναχώρηση προς τον τελικό προορισμό αποφεύγοντας εξαντλητικές πορείες μέσα από πολλές Ευρωπαϊκές χώρες.

- Εξασφάλιση ευκολότερης και ανθρώπινης διαχείρισης των τεράστιων πληθυσμών καθώς και ισοβαρή κατανομή τους σε όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Έχουμε, ως Δήμος Λέσβου, πραγματοποιήσει διερευνητικές επαφές με Δημάρχους Τουρκικών πόλεων στις οποίες διαπίστωση θετική διάθεση συνεργασίας και από κοινού διαχείρισης του μεταναστευτικού ζητήματος. Βιώνουν

και οι ίδιοι παρόμοια προβλήματα στις πόλεις τους και επιθυμούν την συνεργασία μας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

3.3 Πλεονεκτήματα

Με τον σχεδιασμό αυτό εξασφαλίζεται:

- **Εξασφάλιση συνθηκών ασφάλειας και αποφυγή κινδύνων από το θαλάσσιο πέρασμα.**
- **Απευθείας άφιξη στον τελικό προορισμό και αποφυγή της εξαντλητικής πορείας προς αυτό**
- **Ισοβαρής κατανομή των πληθυσμών στις Ευρωπαϊκές Χώρες**
- **Καλύτερη, ταχύτερη και πιο ανθρώπινη διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών εισροών**
- **Καταπολέμηση δικτύου λαθρεμπορίας και trafficking.**
- **Ασφάλεια των Ευρωπαϊκών Κρατών Μελών μέσα από την ενδεδειγμένη διαδικασία καταγραφής, ταυτοποίησης και δεύτερου ελέγχου κατά την άφιξη στις χώρες προορισμού.**
- **Προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων.**

Η παραπάνω πρόταση προέρχεται κατά βάση από την εμπειρία μας στη διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος καθώς ο Δήμος Λέσβου βρίσκεται στην πρώτη γραμμή από την πρώτη μέρα που παρουσιάστηκε η αύξηση των εισροών. Συμπεριλαμβάνει πρακτικές προτάσεις και αφορά αρχικά το νησί της Λέσβου και επεκτείνεται τόσο σε εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό και Διεθνές επίπεδο. Είναι προτάσεις που μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο διαχείρισης και για άλλα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου όπως επίσης και για άλλες πόλεις της Μεσογείου που αντιμετωπίζουν την ίδια κατάσταση. Πεποίθησή μας είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση με την απαραίτητη βοήθεια μπορεί να διαχειριστεί αυτή την τόσο δύσκολη και κρίσιμη κατάσταση καθώς είναι αυτή που βιώνει καθημερινά και εκ του σύνεγγυς το πρόβλημα. Παράλληλα όμως με τις προτάσεις πρακτικής πολιτικής τις οποίες καταθέτουμε, υπάρχει ανάγκη και από πολιτική βούληση σε όλα τα προαναφερθέντα επίπεδα.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι σε όλα τα επίπεδα κρίνουμε απαραίτητο να προβλεφθεί μια εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης. Ιδιαίτερα το ευαίσθητο κομμάτι της σχολικής ηλικίας. Στόχος, να αποφευχθούν ρατσιστικά και ξενοφοβικά φαινόμενα στο μέλλον.

Θεωρούμε ότι αυτή τη στιγμή συντελείται ένα απάνθρωπο έγκλημα στο Αιγαίο. Χιλιάδες ψυχές πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης στο ταξίδι τους προς την ελπίδα. Δεν είναι λίγες οι φορές που στην προσπάθειά τους αυτή χάνουν τη ζωή τους άνθρωποι ανάμεσά τους και πολλά μικρά παιδιά. Αυτό το πραγματικά στυγερό έγκλημα έχει υποχρέωση τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το σύνολο της Διεθνούς Κοινότητας να παρέμβει άμεσα, διότι σε διαφορετική περίπτωση καθίσταται το ίδιο συνένοχη όσο και το δίκτυο διακινητών και εμπόρων της ελπίδας που εκμεταλλεύεται αυτούς τους ανθρώπους.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Τοπικό Επίπεδο

Στόχος : Ισοβαρής καταμερισμός αφίξεων και ταχύτερη διεκπεραίωση

Πλεονεκτήματα

- άμεση παροχή πρώτων βοηθειών στους μετανάστες και πρόσφυγες
- αποφυγή πεζής μετακίνησής τους
- αποφυγή υπερσυγκέντρωσης πληθυσμού σε ένα Κέντρο
- οργανωμένη μετακίνησή καταγραφή και αναχώρηση
- αποφυγή όχλησης του τοπικού πληθυσμού

Εθνικό Επίπεδο

Στόχος: Υψηλός ημερήσιος αριθμός καταγραφής

Στόχος: Άμεση μεταφορά προς την ηπειρωτική Ελλάδα.

Πλεονεκτήματα

- η άμεση αναχώρηση όλων των καταγεγραμμένων μεταναστών και προσφύγων
- η αποσυμφόρηση του Λιμένα Μυτιλήνης
- η επιτάχυνση της διαδικασίας πρώτης καταγραφής
- η αποσυμφόρηση, σε μεγάλο βαθμό, των κέντρων καταγραφής στην Αθήνα
- η συνεχής και απρόσκοπτη ροή των πληθυσμών
- η ασφάλεια από παρείσφρηση δυνητικών τρομοκρατικών στοιχείων

Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Στόχος: Ασφαλής είσοδος στην Ε.Ε

Στόχος: Εξασφάλιση ασφάλειας της Ε.Ε και διαλογή όσων έχουν πραγματική ανάγκη διεθνούς προστασίας

Πλεονεκτήματα

- Εξασφάλιση συνθηκών ασφάλειας και αποφυγή κινδύνων από το θαλάσσιο πέρασμα.
 - Απευθείας άφιξη στον τελικό προορισμό και αποφυγή της εξαντλητικής πορείας προς αυτό
- Ισοβαρής κατανομή των πληθυσμών στις Ευρωπαϊκές Χώρες
- Καλύτερη, ταχύτερη και πιο ανθρώπινη διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών εισροών
- Καταπολέμηση δικτύου λαθρεμπορίας και trafficking.
- Ασφάλεια των Ευρωπαϊκών Κρατών Μελών
- Προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων.